

Központ:

8164 Balatonfőkajár, Kossuth L. u. 16.

Tel.: 88/595-958, Fax.: 88/595-954 E-mail: kozpont@bfokajar.tksz.hu

Nyilvánosságra hozatali tájékoztató

2010. december 31.

I. Kockázatkezelési elvek, módszerek

Kockázat: egy tevékenység általánosan elvárt, átlagosan számított eredményéhez képest bekövetkező veszteség lehetősége.

A Takarékszövetkezet tevékenységével kapcsolatban felmerülő kockázatok:

Hitelezési kockázat – általánosságban annak a kockázata, hogy a hitelintézetnek egy szerződéses partnere felé kitettsége áll fenn, és a hitelintézetet veszteség éri a szerződéses partner nem szerződés szerinti teljesítése miatt

Ügyfélkockázat – a hitelezési kockázat legfőbb formája, annak a kockázata, hogy a hitelintézetet veszteség éri, mert vállalkozói, lakossági vagy egyéb ügyfelei a hitelintézet kockázatvállalását jelentő szerződéses fizetési kötelezettségeiket nem szerződésszerűen teljesítik

Partnerkockázat – a Pkr 2. §. (1) bekezdés 21. pontja szerint „az ügyletben érintett partnernek az ügylet pénzáramlása végleges elszámolása előtti nem-teljesítésének kockázata”.

Koncentrációs kockázat – a Hpt. Szerint olyan kockázat, amely az azonos jellemzőkkel bíró ügyfelekkel szemben felmerülő, különböző szerződéses kapcsolatokról fakadó kockázatok együtteséből ered.

A PSzÁF-nak a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján a hitelezési kockázatok koncentrációja alatt az egyes ügyfelekkel és kereskedelmi partnerekkel szembeni közvetlen és/vagy közvetett kitettségek olyan eloszlását kell érteni, amikor az ügyfelek/partnerek viszonylag kis számú csoportjának vagy nagyobb csoportjának közös okra/okokra visszavezethető nem-teljesítése veszélyezteti az intézmény üzletszerű (szokásos és elvárható jövedelmezőségű folyamatos) működését. Az egyes ügyfelek és kereskedelmi partnerek kifejezés nem csupán az egyedi ügyfeleket/partnereket fedi le, hanem az egymással szoros (tulajdonosi és/vagy finanszírozási) kapcsolatban álló egyedi ügyfelek/partnerek csoportjait is. A szabályozás és a gyakorlat az egyedileg jelölt/megnevezett „kis-számú csoport” eseteire a nagy kockázati kitettség megnevezést használja. A koncentráció ennél bővebb fogalom, ide értve az alábbi okokat:

- ágazati koncentráció,
- földrajzi koncentráció,
- adott külföldi devizanemben fennálló koncentráció,
- hitelkockázat csökkentő eszközök koncentrációja (hitelkockázat csökkentő eszközök fajtájának vagy kibocsátójának koncentrációja).

Országkockázat - olyan veszteség felmerülésének veszélyét jelenti, melyet az országban bekövetkező valamilyen, az adott ország (kormányzat) által kontrollálható a hitelező/befektető által nem kontrollálható esemény generál (gazdasági, politikai stb.).

Elszámolási kockázat - Az elszámolási kockázat annak a kockázata, hogy egy átutalási rendszeren keresztül lebonyolított elszámolás nem várt módon teljesül. Az elszámolási kockázat magában foglalhat hitel- és likviditási kockázati elemeket is.

Nyitva szállítási kockázat – A Kkr. 27. §. (1) bekezdése értelmében abból származó kockázat, hogy az intézmény

- a) értékpapír, deviza vagy áru ellenértékét azelőtt fizette ki, mielőtt az értékpapírt, devizát vagy árut megkapta volna, illetve értékpapírt, devizát vagy árut szállított, mielőtt annak ellenértékét megkapta volna; és
- b) a határon átnyúló ügyletek esetében legalább egy nap eltelt az ellenérték kifizetése, illetve a szállítás óta.

Reziduális (biztosítékok elfogadásából származó) kockázat – annak a kockázata, hogy a hitelintézet által alkalmazott, elismert hitelkockázat mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonyak

Devizaárfolyam kockázat – annak a kockázata, hogy a különböző devizákban lévő nyitott pozíciókból a hitelintézetet veszteség éri a devizaárfolyamok változása miatt. A devizaárfolyam kockázat számítási módját a Kkr. tartalmazza.

Nem-kereskedési könyvi kamatláb kockázat - azon jelenlegi, illetve jövőbeni kockázatokat jelenti, amelyek az intézmény jövedelmezőségére, tőkehelyzetére a piaci kamatlábak kedvezőtlen változása esetén hatnak. A kamatláb kockázat forrásai, fajtái:

- a kamatlábak időbeli változása és a cash-flow-k időbeli változása közötti eltérés (újraárazási kockázat),
- a kamatlábak között fennálló kapcsolatok megváltozása az egyes piacokat, termékeket jellemző hozamgörbék között (bázis kockázat),
- ugyanazon termék, vagy piac vonatkozásában az egyes lejáratú tartományokban a kamatlábak közötti kapcsolatok megváltozása (hozamgörbe kockázat),
- a termékekben rejlő rejtett, kamatlábbal kapcsolatos opciók (opciós kockázat).

Működési kockázat – A Hpt. 76/J. § (1) bekezdése alapján a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló tőkéjét érintő veszteség kockázata.

Likviditási kockázat - annak kockázata, hogy az intézmény nem képes kötelezettségeit időben teljesíteni, amikor a fizetés esedékessé válik. A likviditási kockázatok alapvetően négy kategóriába sorolhatók:

- lejáratú (a lejáratú összhang hiányával összefüggő) likviditási kockázat,
- lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat,
- strukturális likviditási kockázat, mely a források megújíthatóságával, a forrásköltség változásával függ össze,
- piaci likviditási kockázat.

Reputációs kockázat - a tőkét vagy a jövedelmezőséget közvetve érintő olyan kockázat, amely a pénzügyi intézményről kialakult kedvezőtlen fogyasztói, üzletpartneri, részvényesi,

befektetői vagy hatósági véleményből származik, és az intézmény külső megítélésének a kívánatos szinttől való elmaradásában nyilvánul meg.

Stratégiai kockázat - a tőkét vagy a jövedelmezőséget érintő olyan kockázat, amely az üzleti környezet változásából vagy helytelen üzleti döntésekből, vagy az üzleti környezet változásának figyelmen kívül hagyásából származik.

Irányítási kockázat – az irányítási kockázat a felelős belső irányítás megvalósulásának kockázatát jelenti.

Jövedelmezőség kockázata: - az intézmény jövedelemtermelő szerkezetének nem megfelelő kialakítása, diverzifikáltsága, illetve a megfelelő szintű jövedelemtermelő képesség elérése és tartós fenntartása képességének hiányából fakadó kockázat.

Külső tényezők kockázata: a külső tényezők kockázata magában foglalja a gazdasági környezetből fakadó kockázatot és a szabályozói környezetből adódó kockázatot.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
3. Tőketervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

Kockázati stratégia

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát. A kockázati stratégia tartalmazza a takarékszövetkezet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjed ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

Kockázatvállalási politika:

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Forrás Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

Kockázatkezelési alapelvek:

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a takarékszövetkezet biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (*Biztonságos működés elve*).

2. A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokat hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. *(Összeférhetetlenség elve)*
3. A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében *(Együttműködés elve)*
4. A Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozásnál szigorúbb belső előírásokat alkalmazhat, de ezeket – a Felügyelet és más külső személyek számára – transzparens módon kell beilleszteni a szabályzataiba. Ha a takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozásnál megengedőbb belső előírásokat kíván alkalmazni, azt megfelelően alá kell tudni támasztania, és a Felügyelet, az OTIVA és más külső személyek számára meg kell tudni indokolnia, és transzparens, kiemelt, jól észrevehető módon kell beilleszteni szabályzataiba.
5. A Takarékszövetkezet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
6. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. *(Lényeges kockázatok kezelésének elve)*
7. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. *(Költség-haszon elve)*
9. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának. *(Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve vagy hasonlóakkal történő összemérés elve)*
10. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
  - a. Kockázati kitétségek és a kitétségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
  - b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
  - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
  - d. Kockázatok alakulásának figyelése
  - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a

Tagintézmény vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott.
(*Tiltott tevékenységek elve*)

14. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőke megfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

Kockázatkezelési szervezet bemutatása:

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A Tagintézménynél a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőke tervezésért a kockázatelemző a felelős.

A kockázatok mérése és a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása:

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választható módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

1. Hitelezési kockázat

A hitelezési kockázat a Tagintézmény szabályozói tőkekövetelménye és belső tőkeszükséglete szempontjából kiemelkedő jelentőségű.

A Tagintézmény hitelezési kockázatának a szabályozás szerinti tőkekövetelmény számítása és a belső tőkeszükséglet meghatározása a szabályozásban meghatározott sztenderd módszeren alapul.

A takarékszövetkezet hitelezési kockázatának a szabályozás szerinti tőkekövetelmény számítása és a belső tőkeszükséglet meghatározása a szabályozásban meghatározott sztenderd módszeren alapul.

A hitelezési kockázat belső tőkeszükségletét a Takarékszövetkezet a sztenderd módszerre alapítva számítja, néhány eltéréssel: Ezek a következők:

- Figyelembe véve, hogy a takarékszövetkezet tevékenységét a magyar piacon folytatja, és a kitettségek egésze belföldi, függetlenül a sztenderd módszer szerint alkalmazható irányadó minősítéstől, a belső tőkeszükséglet számítás céljaira Magyarország irányadó minősítését B kategóriának tekintjük, a magyarországi hitelintézetekkel, befektetési vállalkozásokkal és önkormányzatokkal szembeni, 3 hónapon túli eredeti lejáratú rendelkező kitettségek 100%-os kockázati súlyozását jelenti.

A kockázati súlyok meghatározásakor a Takarékszövetkezet minden esetben figyelembe veszi a Felügyelet által közzétett kiemelten kockázatosnak tekintett termékekre és portfóliókra vonatkozó ajánlását és ezen portfóliókra vonatkozóan többlet tőkeszükségletet határoz meg a felügyeleti útmutatóban foglaltaknak megfelelően.

A kitettség érték számítása kockázatmérséklés előtt a belső tőkeszükséglet szempontjából megegyezik a Hkr. Második részében meghatározott sztenderd módszer szerinti számított kitettség értékkel.

A belső tőkeszükséglet számítását és kimutatását a minimális tőkeszükséglet számításához kialakított PSzÁF adatszolgáltatási táblák (COREP) sémája szerint kell elvégezni. Ily módon a szabályozási tőkekövetelmény és a belső tőkeszükséglet számítás jól összemérhető.

2. Piaci kockázatok

A takarékszövetkezet a devizapozícióit a Kkr. 8. §-ában foglaltak szerint értékeli és a devizaárfolyam kockázatát a Kkr. 39.-41.§. bekezdésében foglaltak szerint méri, azzal, hogy a 40.§. (2) bekezdésében meghatározott nettó jelenérték számítást a devizapozíciókra nem alkalmazza.

A takarékszövetkezet a devizaárfolyam kockázat tőkekövetelményét és a devizaárfolyam kockázat belső tőkeszükségletét ugyanazon, a szabályozásban meghatározott módszerrel számítja.

Kereskedési könyvi pozíciós és nagykockázat vállalások

A Tagintézménynek a Befektetési szabályzatában rögzítettek szerint nincsenek kereskedési szándékkal tartott pozíciói.

3. Működési kockázat

A takarékszövetkezet a működési kockázat tőkekövetelményét és a működési kockázat belső tőkeszükségletét is az alapvető mutató módszerrel méri.

4. Koncentrációs kockázatok

A koncentrációs kockázatok belső tőkeszükségletének meghatározásánál az alábbi elvek érvényesülnek:

- a limitek meghatározása stressz feltételezésen alapul, azaz, hogy a kitettségek 10%-a meg nem térülése esetén a szavatoló tőkevesztés ne legyen nagyobb 25%-nál;
- a kockázatok fedezetét a számszerűsített belső tőkeszükségleten felül meghatározott tőkepuffer jelenti;
- limiten felül a túllépést szavatoló tőkével kell fedezni.

5. Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat

A meghatározott limiten belül a nem-kereskedési könyvi kamatkockázat tőkefedezetét a számszerűsített belső tőkeszükséglet felett meghatározott tőkepuffer jelenti. A limiten felül a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatot szavatoló tőkével kell fedezni.

6. Likviditási kockázat

A likviditási kockázat mérése, kezelés és tőkeszükségletének meghatározása a forrásellátottság, lejárat-összhang-elemzés és likviditási stressz-tesztek alapján történik.

A likviditási kockázat belső tőkeszükségletét a tőkepuffer jelenti.

7. Egyéb kockázatok

A takarékszövetkezet a belső tőkemegfelelés értékelési folyamat szempontjából az egyéb, nem számszerűsíthető kockázatokat a következők szerint kezeli.

Irányítási kockázat

A takarékszövetkezet belső szervezeti felépítését úgy alakítja ki és a Szervezeti és Működési Szabályzatában oly módon szabályozza, hogy a lényeges kockázati típusokhoz hozzárendeli a felelős egységeket, személyeket, gyakorlati funkciókat.

Reziduális kockázat

A reziduális kockázatot a takarékszövetkezet alapvetően a hitelezési kockázattal összefüggő, de működési kockázat jellegű kockázatnak tekinti.

A hitelezési és működési kockázatokkal való átfedés miatt a reziduális kockázatra a takarékszövetkezet külön belső tőkeszükségletet nem határoz meg, a fedezetek romlásából származó hatást a stressz-tesztnél veszi figyelembe.

Reputációs kockázat

A reputációs vagy jó hírnév kockázata a kevésbé számszerűsíthető kockázatok közé tartozik. Amennyiben a kockázatnak veszteségátalása van, az a működési kockázat körébe tartozik, és tőkeszükséglete is ott jelentkezik. Az elmaradt hasznot jelentő reputációs kockázatra a tőkefedezetet a belső tőkeszükséglet feletti tőkepuffer jelenti.

Külső tényezők kockázata

A külső tényezők kockázatát a takarékszövetkezet évente minősíti, és figyelembe veszi a számszerűsített belső tőkeszükséglet felett meghatározott tőkepuffer megállapításakor.

A külső tényezők kockázatát a Tagintézmény az alábbi szempontok szerint három fokozat szerint minősíti:

- Ország gazdasági helyzetéből fakadó, általános külső kockázat;
- Jogszabályi változásokból fakadó kockázat;
- Megyében, régióban az országos átlaghoz viszonyított munkanélküliség;
- Megyében, régióban a 3 legnagyobb foglalkoztató cégtől való függőség;
- A nemzetközi környezet változásától való függőség.

A külső tényezők kockázatát a takarékszövetkezet évente minősíti, és figyelembe veszi a számszerűsített belső tőkeszükséglet felett meghatározott tőkepuffer megállapításakor.

Stratégiai kockázat

A takarékszövetkezet üzleti és kockázati stratégiáját, terveit a takarékszövetkezet felső vezetése határozza meg. A takarékszövetkezet a stratégiai kockázatot belső szempontból nehezen megragadható kockázatnak minősíti, mivel üzleti és kockázati stratégiáját, belső tőkemegfelelési folyamatát rendszeresen felülvizsgálja, melynek keretében

- elemzi a stratégiát befolyásoló környezeti és belső feltételezések érvényességét, szükség esetén módosítja azokat;
- felülvizsgálja a stratégia kockázati elemeit;
- összehasonlítja a tervezett és az aktuális állapotot;
- szükség esetén kiigazítja, módosítja a stratégiát.

A stratégiai kockázat kezelésének elsődleges eszköze a takarékszövetkezet a stratégia kiigazításában határozza meg. A takarékszövetkezet a stratégiai kockázatra belső tőkeszükségletet csak akkor és olyan mértékben határoz meg, amennyiben erre a Tagintézmény Igazgatósága kötelezi vagy az OTIVA határozata felszólítja.

II. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

Szavatoló tőke elemei 2010.12.31.	
Megnevezés	Összeg (mFt)
<i>Alapvető tőke</i>	597,317
<i>Alapvető tőke pozitív elemei</i>	602,752
<i>Alapvető tőkeként elismert tőkeelemek</i>	127,690
Cégbíróságon bejegyzett tőke	105,000
Tőketartalék	22,690
<i>Alapvető tőkeként elismert tartalékok</i>	431,750
Lekötött tartalék	0,000
Általános tartalék	59,648
Eredménytartalék	372,679
Mérleg szerinti eredmény	5,197
Alapvető kölcsöntőke	0,000
<i>Általános kockázati céltartalék</i>	42,012
<i>Alapvető tőke negatív elemei</i>	5,435
Levonások az alapvető tőkéből (immateriális javak)	5,435
<i>Járulékos tőke</i>	55,000
<i>Járulékos tőke pozitív elemei</i>	55,000
Lejárat nélküli osztalékelsőbbbségi, a nyereséges évben az elmúlt év(ek) elmaradt hozamkifizetésére is feljogosító, jegyzett és befizetett részvények és alárendelt kölcsöntőke	55,000
<i>Járulékos tőke negatív elemei</i>	0,000
<i>Kiegészítő tőke</i>	0,000
Levonások az alapvető és járulékos tőkéből	0,000
Levonások az alapvető tőkéből	0,000
Levonások a járulékos tőkéből	0,000
Kockázatok fedezésére figyelembe vehető levonások utáni összes alapvető és járulékos tőke	651,594

III. A hitelintézet tőkemegfelelése

a) A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek, stratégiák

Tőketervezés és a belső tőke meghatározása:

Belső tőke megfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a takarékszövetkezet vezető testületei biztosítják, hogy

- a takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- az intézmény meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőke megfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A takarékszövetkezet a Hpt. 13/C §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

Arról, hogy egy intézmény kis intézményként kezelhető, a végső döntést a Felügyelet hozza meg.

A takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
3. Tőke tervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A Takarékszövetkezet a belső tőke számítása során az **egyszerű sztenderd módszert** alkalmazza.

A belső tőke megfelelés folyamatának kialakítása során az OTIVA által kidolgozott metodika alapján számszerűsíti belső tőkeszükségletét.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelés méréséhez alkalmazott módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer
- Tőkepuffer meghatározása
- Stressz tesztek tőkekövetelménye

A takarékszövetkezet a szavatoló tőkét a Hpt. V. sz. melléklete alapján számolja. A belső tőkeszámítás céljára a takarékszövetkezet a szabályozás által meghatározott szavatoló tőkét alkalmazza, a Hpt. V. sz. mellékletében foglalt korlátozások figyelembe vételével.

A Takarékszövetkezet Igazgatósága dönthet úgy, hogy a 2. pillér alatti kockázatok tőkeszükségletének legfeljebb 50%-át a szavatoló tőkébe be nem számítható járulékos

tőkével, illetve alárendelt kölcsöntőkével és/vagy a pozitív évközi adózott eredmény legfeljebb 50%-ának beszámításával fedezi, feltéve, hogy:

- a belső tőkébe beszámítható, a szavatoló tőkébe be nem számítható járulékos, illetve alárendelt kölcsöntőke rész hátralévő lejáratára meghaladja a két évet;
- az Igazgatóság által jóváhagyott tőketerv nem számol osztalékfizetéssel,
- az előző évek gyakorlata alapján feltételezhető, hogy az adózott eredményből a Tagintézmény nem fizet osztalékot,
- az évközi adózott eredmény stabilnak minősíthető.
- az OTIVA azzal egyetért.

Kockázatok összesítése

A különböző típusú, számszerűsített kockázatokat a takarékszövetkezet az „építőkocka” elv alapján összesíti, amely a különböző kockázatokra mért belső tőkeszükségletek összeadását jelenti. Ez az elv ugyanaz, amit a szabályozás alkalmaz a minimális szavatoló tőke követelmény meghatározásánál.

Az „építőkocka” elv alkalmazását indokolja, hogy a sztenderd módszerek alkalmazása nem teszi lehetővé a kockázatok közötti összefüggések számszerűsítését.

Tőkepuffer meghatározása

A takarékszövetkezet a számszerűsített belső tőkeszükségleten felül minimálisan tartandó tőkepuffert határoz meg az alábbi kockázatokra:

- Hitelezési kockázatok
- Devizaárfolyam kockázat
- Limitekkal kezelt kockázati típusok, ahol a limiten belüli részre nincs belső tőkeszükséglet meghatározva
  - Nagykockázat
  - Adósok portfólió szintű koncentrációja
  - Biztosítéki koncentráció
  - Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat
- Limitekkal kezelt kockázati típusok, ahol limiten felül sincs meghatározva belső tőkeszükséglet vagy az csak részleges
  - Ágazati koncentráció
  - Likviditási kockázat
- Működési kockázat
- A Felügyelet által kockázatosnak tartott portfóliók, tevékenységek.

A tőkepuffer számszerűsítése minden releváns kockázatra szükséges, negyedéves rendszerességgel.

Kockázatok stressz tesztje

A kockázatok stressz tesztje arra próbál válaszolni, hogy egy ritka, váratlan, előre nem látott esemény hatására miképp változik a hitelintézet szavatoló tőkéje, illetve a tőkekövetelménye. Stressz tesztet csak a számszerűsíthető kockázatok esetében lehet alkalmazni.

A takarékszövetkezet a stressz tesztet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg. Egyes kockázati típusok stresszelése érzékenységi vizsgálat formájában történik. Más kockázatoknál az előre nem látott esemény hatására készít szakértői becslést, figyelembe véve a múltbeli tapasztalatokat.

Hitelezési kockázat:

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfolió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik, és ennek következtében

- miként nő az értékvesztés és céltartalék képzés, és
- miként emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

Koncentrációs kockázat:

A koncentrációs kockázat stressz tesztje a tényleges kitettségekkel számol, és a szavatoló tőke szükségletet az állomány meghatározott részének meg nem térülésére számítja ki, figyelembe véve hozzárendelt értékvesztést.

Devizaárfolyam kockázat:

Devizaárfolyam kockázat esetében a stressz teszt feltételezése az, hogy a forint árfolyama meghatározott arányban romlik, és ezért a pozíció Ft-ra átszámítva minden devizával szemben ezzel összhangban változik.

Nem kereskedési könyvi kockázat:

A nem-kereskedési könyvi kamatkockázati limit 200 bázispontos kamatsokk feltételezésén alapul. A stressz teszt során a takarékszövetkezet a tényleges pozíció mértékére alkalmazott meghatározott, párhuzamos kamatsokkal számol. A stressz forgatókönyv által számszerűsített tőkeigény lesz a tőkepuffer értéke.

Likviditási kockázat:

A likviditási kockázat stressz tesztje annak az eredményromlásnak a meghatározására irányul, amelyet a kényszerhelyzet miatt a likvid eszközök könyv szerinti értéke alatti értékesítése, illetve a likvid forrás teremtés többlet költsége idéz elő.

Kockázati önértékelés:

A takarékszövetkezet évente egyszer kockázati önértékelést végez, melynek alapján meghatározza a következő évre vonatkozó tőkepuffer %-os értékét.

Kockázatok és tőke összhangja – tőkemegfelelés

A takarékszövetkezet a szabályozási tőkemegfelelését a Hpt. 76. §-ában és a kapcsolódó jogszabályokban foglaltak szerint számolja.

A belső tőkemegfelelést a takarékszövetkezet a belső célokra meghatározott tőke és a belső tőkeszükséglet különbségeként számolja.

A belső tőkeszükséglet számítási módszerét összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja:

JELENTŐS KOCKÁZATOK ÉS A BELSŐ TŐKESZÜKSÉGLET SZÁMÍTÁSA

Kockázati típus	Kockázati altípus	Kockázatbecslési módszer - minimális szavatoló tőke szükséglet számítás	Kockázatbecslési módszer belső tőkemegfeleléshez
HITELEZÉSI KOCKÁZAT - 1.-2. pillér	Hitelezési kockázat - ügyfélkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer - korrigált súlyozás
	Hitelezési kockázat - partnerkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitettség méréséhez az eredeti kockázat módszere	Kockázati súlyok: Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer - korrigált súlyozás. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitettség méréséhez az eredeti kockázat módszere
	Hitelezési kockázat - Nyitva szállítási kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer
	Nem-kereskedési könyvben lévő részvénykockázat	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás
KONCENTRÁCIÓS KOCKÁZATOK – 2. pillér	Egy ügyfél-/partnercsoporttal szembeni kockázat, különös tekintettel a gyenge minőségű ügyfélcsoportokra (portfólió alsó 20%-a kitettség alapján)	Limittúllépés a nem-kereskedési könyvben szavatoló tőkéből levonás, kereskedési könyvben többlet tőkeszükséglet	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Nagykockázatok összesen	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Ágazati kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, limiten belül tőkepuffer
	Területen kívüli koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer
	Biztosítékokból fakadó közvetett koncentrációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Termék, illetve termékcsoport koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer

PIACI KOCKÁZATOK - 1-2. pillér	Devizaárfolyam kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer + tőkepuffer
	Árukockázat	Nincs ilyen kockázat	Nincs ilyen kockázat
	Kereskedési könyvi részvénypozíciós kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
	Kereskedési könyvi kamatpozíciós kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
PIACI KOCKÁZATOK – 2. pillér	–Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat	Nincs nevesített módszer.	Felügyeleti ajánlásban meghatározott sztenderd módszer figyelembe vételével tőkepuffer
MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOK - 1.-2. pillér	Működési kockázatok	Alapmutató módszer	Alapmutató módszer
ORSZÁGKOCKÁZAT – 2. pillér	Országkockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT – 2. pillér	Likviditási kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitszámítás, tőkepuffer tartása
EGYÉB NEM-SZÁMSZERŰSÍTETTKOCKÁZATOK – 2. pillér	Írányítási (kontroll) kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reziduális kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reputációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Külső tényezők kockázata	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Stratégiai kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
TAKARÉK-SZÖVETKEZETI SZINTŰ KOCKÁZATOK ÖSSZESEN		Építőköcka módszer	Építőköcka módszer + tőkepuffer meghatározása

Tőkemegfelelés alakulásának figyelése

A takarékszövetkezet legalább negyedéves gyakorisággal közvetlenül a felügyeleti adatszolgáltatás küldését követően meghatározza a szabályozási, valamint a belső tőkemegfelelését, az alábbiak figyelembe vételével:

- Havonta kell számolni a szavatoló tőkét és a minimális szavatoló tőke követelményt, a hitelezési kockázatoknál kitettségi osztály bontásban;
- Havonta kell számolni a számszerűsített kockázatok belső tőkeszükségletét a tőkepuffer nélkül, hitelezési kockázatoknál kitettségi osztály bontásban;
- Negyedévente kell elvégezni a tőkepuffer mértékének felülvizsgálatához a kockázatok stressz-tesztjét
- Évente kell elvégezni a tőkepuffer mértékének meghatározásához a kockázati önértékelést.

Tőkemegfelelésről szóló jelentések

A takarékszövetkezet a szabályozói és belső tőke megfelelésről negyedévente készít jelentést az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak. Az Ügyvezetés a takarékszövetkezet tőke megfelelésének alakulását havonta nyomon követi.

b) Kitettségi osztályok tőkekövetelménye

Sztenderd módszer tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint	
Kitettségi osztály	tőkekövetelmény (eFt)
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok és helyi önkormányzatok	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	46,768
Vállalkozások	43,468
Lakosság	88,143
Ingatlanok	101,247
Késedelmes tételek	40,070
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	12,251
SA módszer tőkekövetelménye kitettségi osztály szerint összesen	331,947

IV. A hitelezési és a felhígulási kockázathoz kapcsolódó tájékoztatás

a) A késedelem és a hitelminőség romlás megközelítése:

Késedelmes tétel

1) A kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tételre a 2)-6) alatti pontokban foglalt kivétellel a kitettségnak az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék figyelembe vételével számított összegéhez - a 2)-6) bekezdésben meghatározott eltéréssel - a következő kockázati súlyokat kell alkalmazni.

- 150%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a,
- 100%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a.

Az ügyfélnek a takarékszövetkezettel vagy a leányvállalatával szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

- lakossággal szembeni kitettség esetén
  - a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
  - az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és
- az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén
  - a kettőszázötvenezer forintot, vagy
  - az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

2) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségnak az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

- 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a,
- Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

3) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

5) A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

6) Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a PSzÁF által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

Hitelezési kockázat

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfólió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik, és ennek következtében

- miként nő az értékvesztés és céltartalék képzés, és
- miként emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

A hitelezési kockázat számításokat a PSzÁF-nak az új tőkemegfelelési követelményekre vonatkozó adatszolgáltatási táblázatai alapján kell számítani több lépésben. A stressz tesztben szerepeltetni kell minden olyan kitettségi osztályt, amelyben a Takarékszövetkezet nettó összkitettsége meghaladja az 5%-ot.

A számításra vonatkozó általános szabályok:

1.Mérlegen kívüli tételek lehívása - A mérlegen kívüli kötelezettségvállalások összegét csökkenteni kell, és a mérlegen belüliekét ugyanezzel az összeggel meg kell növelni, feltételezve a megnyitott hitelkeretek lehívását, illetve garanciák beváltását.

2. Magyarország irányadó külső minősítésének BBB-re romlása - Fel kell tételezni, hogy Magyarország irányadó minősítése a BBB besorolásnak megfelelő, és emiatt

- a devizában denominált magyar központi kormányzattal szembeni kitettségeknél a kockázati súlyt növelni kell (kivéve, ha EU tagállami devizákról van szó, és az intézménynek van megfelelő forrása ugyanabban a devizanemben);
- a 3 hónapon túli magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségekre alkalmazott kockázati súlyt meg kell emelni;
- a 3 hónapon túli magyar önkormányzatokkal szembeni kitettségekre alkalmazott kockázati súlyt meg kell növelni.

3.Ingatlan fedezetek romlása - Az ingatlanokkal fedezett kitettségek közül a fedezetek elfogadhatóságának romlása miatt át kell sorolni az ingatlanokkal fedezett kitettségek

munkalapján belül a fedezetlen állományba a lakossági, illetve vállalkozói kitettségek közé, attól függően, hogy a kitettség fedezet nélkül melyik kitettségi osztályba tartozna.

4. Előre rendelkezésre bocsátott és előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek romlása – a garanciák és pénzügyi fedezetek fedezeti értékét 5%-kal csökkenteni kell és átsorolni a fedezett ügylet kitettségi osztályába

5. Késedelmes tételek növekedése - A vállalkozói, a lakossági, az ingatlannal fedezett kitettségi osztályba lévő tételek, valamint az önkormányzati és a 100%-os közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek külön-külön át kell sorolni a késedelmes tételek közé.

6. Késedelmes tételek közé átsorolt állományok - értékvesztés hányadok - kockázati súlyozás
Az átsorolt ingatlannal fedezett kitettségeknél meg kell határozni az átsorolt tételek értékvesztés hányadát 20%-nál nagyobb értékvesztést feltételezve

- 50%-os súlyozás rendelve a lakóingatlannal fedezett kitettség részekhez
- 100%-os súlyozást rendelve az egyéb ingatlannal fedezett kitettségekhez

Az átsorolt állományokból a feltételezett értékvesztés hányad alapján meg kell határozni a 100%-os és a 150%-os kockázati súlyozás alá eső állományokat az alábbi tételeknél

- önkormányzatokkal szembeni kitettségek közül átsorolt tételek közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek közül átsorolt tételek
- vállalkozói kitettségek közül átsorolt tételek
- lakossági kitettségek közül átsorolt tételek

7. Hitelintézetekkel szembeni kitettségek

- A magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségeknél a stressz teszt során - az ország minősítésének romlásán kívül - más hatással nem kell számolni.
- A más országokban bejegyzett hitelintézetekkel szembeni kitettségek esetében (ha lényeges a kitettség) az állománynak a mellékletben meghatározott részét át kell sorolni a késedelmes tételek közé a 100%-os kockázati súlyozási kategóriába, megfelelő értékvesztést feltételezve (Megjegyzés: a Takarékszövetkezetek többségénél nincs külföldi bankközi állomány)

b) az értékvesztések elszámolása és visszairása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek

Az értékvesztés, illetve annak visszairása, vagy a céltartalék képzés –felszabadítás, illetve - felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget veszi figyelembe. Ha eszközök esetében a könyv szerinti érték a várható megtérülésnél magasabb, akkor értékvesztést számol el, ha alacsonyabb, akkor értékvesztés visszairásával növeli az eszköz könyvszerinti értékét.

A minősítéskor az ügyfelekkel szembeni követelések, a befektetések és a mérlegen kívüli tételek (a továbbiakban kintlevőségek) azon teljes összegét - a tőke, aktív kamat-, és kamatjellegű követeléseket minősíti, amellyel kapcsolatban a veszteség keletkezésének kockázata fennáll.

A kintlevőségek minősítése során az ügyfél, vagy partner által nyújtott biztosítékokat is vizsgálja a takarékszövetkezet kockázatvállalási és fedezetértékelési szabályzatában meghatározott elvek és módszerek alapján.

A takarékszövetkezet a kintlevőségeit, befektetéseit és mérlegen kívüli tételeit az alábbi kategóriák valamelyikébe sorolja be:

- a./ Problémamentes követelések
- b./ Külön figyelendő követelések
- c./ Átlag alatti minősítésű követelések
- d./ Kétes minősítésű követelések
- e./ Rossz minősítésű követelések

Az egyszerűsített minősítési eljárás hatálya alá tartozó kintlévőségek esetében a takarékszövetkezet az eszközminősítési kategóriákhoz az alábbi súlysávokat rendeli:

A külön figyelendő kategóriában (B kat.)	5 %
Az átlag alatti kategóriában (C. kat.)	20 %
A kétes kategóriában (D. kat.)	50 %
A rossz kategóriában (E. kat.)	85 %

Az egyedi minősítési eljárás hatálya alá tartozó kintlévőségek esetében az eszközminősítési kategóriákhoz az alábbi súlysávokon belüli %-os értékeket rendeli:

A külön figyelendő kategóriában (B. kat.)	1 - 10 %
Az átlag alatti kategóriában (C. kat.)	11 - 30 %
A kétes kategóriában (D. kat.)	31 - 70 %
A rossz kategóriában (E. kat.)	71 - 100 %

c) a számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevételre előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonkénti bontásban:

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

d) a kitettségek földrajzi - legalább országonkénti - megoszlása kitettségi osztályonként:

Nincs határon átnyúló tevékenység.

e) a kitettségek gazdasági ágazatbeli vagy ügyfél kategória szerinti megoszlása kitettségi osztályonként

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

f) a kitettségek hátralevő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként:

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

g) gazdasági ágazatbeli vagy ügyfél kategória szerinti megoszlásban összesítve:

1. a késedelmes tétel és a hitelminőség-romlást szenvedett kitettség

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

2. az elszámolt és visszaírt értékvesztés, illetve képzett és felhasznált céltartalék, külön feltüntetve az adott évben elszámolt, illetve képzett összeg ügyfél kategória szerinti bontásban:

Értékvesztés:				M Ft
Ügyfél kategória	<i>Nyitóegyenleg</i>	<i>Képzés</i>	<i>Visszaírás</i>	Záróegyenleg
Non profit int..	0,075	0	0,075	0
Nem pénzügyi váll.	284,258	125,134	59,792	349,6
Egyéni váll.	13,659	21,124	11,09	23,693
Lakosság	274,501	209,895	144,373	340,023
Egyéb követelés	18,676	0	3,481	15,195
Átvett eszköz	1,35	3,24	0	4,59
Értékvesztés összesen:	592,519	359,393	218,811	733,101
Céltartalék függő és jövőbeli kötelezettségekre	1,183	0,001	0,281	0,903

h) a hitelminőség-romlást szenvedett és késedelmes kitétségek – az elszámolt értékvesztésekkel, illetve képzett céltartalékokkal csökkentve – földrajzi – legalább országokénti – megoszlás szerinti bontásban:

Nincs határon átnyúló tevékenység

V. Sztenderd módszer

A takarékszövetkezetek a PSzÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadták el. Takarékszövetkezetünk a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A. § értelmében **szztenderd módszer** szerint, a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok **egyszerű módszere** szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitétség érték meghatározásához a takarékszövetkezet minden kitétséget a Hkr.-ben meghatározott kitétségi osztályok valamelyikébe sorol be.

A kitétségek besorolásánál takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a PSzÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSzÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitétségnél a PSzÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további kitétségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

VI. Hitelezési kockázat-mérséklés

a) a mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei és pontjai, valamint ezen fedezetek igénybevétele mértéke:

A tőkekövetelmény mérséklésénél a Takarékszövetkezet nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

b) a biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei és pontjai

A kockázatvállalás megtérülését biztosító fedezet a Takarékszövetkezet követelésének megtérülési forrását jelenti. A követelések visszafizetése elsődlegesen az ügyfél várható jövedelméből, pénzforgalmából, árbevételeiből, másodlagosan a biztosítékokból kell, hogy megtörténjen.

A takarékszövetkezet fedezetként nem fogadja el:

- a./ a saját maga általa kibocsátott tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- b./ más Takarékszövetkezet által kibocsátott tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt
- c./ olyan gazdasági társaság üzletrészt, részvényét, amelyben az adós befolyásoló részesedéssel rendelkezik, illetve amelyik az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik,
- d./ olyan gazdasági társaság üzletrészt, vagy részvényét, amely az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik, vagy amelyikben az adósnak van befolyásoló részesedése,
- e./ olyan biztosítékot, amelyet az ügyfél vagy harmadik személy már más jogügylet biztosítékaként lekötött, kivéve a jelzálogjoggal terhelt vagyontárgyat,
- f./ jelzálogjog esetén a biztosíték piaci értékének hetven százalékát meghaladó mértékben már lekötött dolgot, vagyont, jogot vagy követelést.

Az alkalmazott biztosítékok likviditási sorrendje megállapításánál a takarékszövetkezet a Vht.-ben meghatározott végrehajtási sorrend figyelembevételével, az alábbi besorolást alkalmazza a likviditás csökkenő sorrendjében:

- I. óvadék
- II. munkabér és követelés engedményezési szerződés, készfizető kezesség, Magyarországon biztosítási tevékenységet folytató hitelbiztosító szervezet által vállalt kezesség.
- III. zálogjog vagy vételi jog ingóságra
- IV. ingatlanra vonatkozó jelzálogjog
- V. minden egyéb biztosíték

c) az elismert biztosítékok főbb típusai:

A Hitelezési kockázat minimális szabályozási tőkekövetelménye megállapításának szabályairól szóló szabályzat szerint az alábbiak:

- 1) a biztosítékok közül a pénzügyi biztosítékok
- 2) a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénzt vagy betétet,
- 3) az életbiztosítási kötvényt vagy szerződést, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint
- 4) a nem a hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapírt, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja
- 5) garancia és készfizető kezesség

d) a garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat és azok hitelminősítési kategóriája a Kkr. 108 § (1) bekezdése szerinti bontásban, valamint a hitelderivatíva partnerek hitelminősítési kategóriái:

Csoportosítás (a HKR szerint)	Minősítési kategória
-------------------------------	----------------------

	1 (AAA- AA-)	2 (A+- -A-)	3 (BBB+- BBB-)	4 (BB+- BB-)	5 (B+- -B-)	6 (CCC+- CCC-)
a) központi kormány és központi bank,			1			
b) regionális kormány és helyi önkormányzat,						
c) multilaterális fejlesztési bank,						
d) Európai Közösség, Nemzetközi Valutaalap, Nemzetközi Fizetések Bankja						
e) HKR 6. § (2)-(3) bekezdésben meghatározottnak megfelelő közszektorbeli intézmény,						
f) hitelintézet és befektetési vállalkozás, (pl: MTB Zrt.)			1			
f) vállalkozás, ideértve a hitelintézet és a befektetési vállalkozás anyavállalatát, leányvállalatát és Szm. szerinti kapcsolt vállalkozását, ha						
1. az elismert külső hitelminősítő szervezet általi minősítéssel és legalább 2. hitelminősítési besorolással rendelkeznek,						
h) hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás						

(Megjegyzés: Ez a besorolás az S&P minősítését fedi le.)

e)-f) a hitelezési kockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezési kockázati koncentrációkkal kapcsolatos információk, és az olyan kitétségek – mérlegen belüli és kívüli nettósítás utáni – értéke, amelyek esetében készfizető kezesség, garancia lett figyelembe véve:

Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességgel rendelkező kitétségek összege: 799,713 MFt
AVHGA Zrt. készfizető kezességgel rendelkező kitétségek összege: 88,287 MFt

Az egyes kitétségi osztályokra vonatkozóan az elismert pénzügyi biztosítékok és más elismert hitelkockázati fedezetek által – a volatilitási korrekciós tényező, valamint a mérlegen belüli nettósítás figyelembevételével számított – fedezett, teljes kitétség értékek:

VII. Kereskedési könyv

Kereskedési könyvet a takarékszövetkezet nem vezet.

VIII. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

1. A kereskedési könyvben nem szereplő részvényekben levő kitétségek

Mérleg szerinti érték:

Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. részvény

4,708 MFt

2. A kereskedési könyvben nem szereplő pozíciók kamatkockázatával kapcsolatban

a) a kamatkockázat jellege és az ezzel kapcsolatos értékelési elvek, valamint a kamatkockázat mérésének gyakorisága

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő jellemzőinek eltéréséből keletkeznek. A banki könyv kamatkockázat (nem kereskedési könyv) mérése sztenderd kamatláb változást feltételező duration gap módszer szerint történik, követve a Felügyelet megfelelő módszertani útmutatóját (PSzÁF 2/2008. számú módszertani útmutatója a hitelintézetek kamatláb kockázatának).

A takarékszövetkezet a lejáratral rendelkező instrumentumok lejárat előtti előtörlesztését illetve a betét felmondást nem modellezi. A lejárat nélküli szerződések (pl. folyó számla betét, folyó számla hitel stb.) tartós részét (magbetétnek is nevezik) nem modellezzik.

A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik.

b) a bevétel, az üzleti érték vagy a kamatkockázat kezelése során a hirtelen és váratlan kamatláb-változás hatásának mérésére alkalmazott mutató alakulása, devizanem szerinti bontásban.

A takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján banki könyvhöz (nem kereskedési könyv) tartozó instrumentumoknak nettó jelenérték változást méri. A mérés alapján kialakította a devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya. Ez látható az alábbi táblázatban.

Időszak / Devizanem	HUF	EUR	USD	CHF	GBP	JPY
2010. I.	0,068	0,004		0,000		0,000
2010. II.	0,062	0,002		0,000		0,000
2010. III.	0,065	0,001		-0,002		0,000
2010. IV.	0,059	0,001		0,014		0,000

IX. Működési kockázat

Takarékszövetkezetünk a működési kockázat szabályozás által meghatározott tőkekövetelményét és a működési kockázat belső tőkésükségletét is a Hpt. 76/J §. (1) bekezdés a) pontjában és az Mkr. 3. §-ában meghatározott alapmutató módszere szerint számítja, amelynek összege a 2010. évi auditált adatokat figyelembe véve: 106,037 eFt.